

Orests Silabriedis

Leonam Reiteram – tikpat, cik LNSO

Saskaņā ar Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra ilggadējā obojista un rūpīgā vēstures pētnieka Elmāra Zemoviča piedāvājumu LNSO dzimšanas dienu pieņemts svinēt 5. septembrī. Tad nu tagad iztēlojamies, ka tieši šajā 1926. gada dienā tolaik 14 mūziķu lielais orķestris sāk regulāru darbādživi Rīgas Radiofonā. Paiet mēnesis un viena nedēļa. 1926. gada 11. oktobrī pasaulē nāk Leons Reiteris – sava tēva Teodora Reitera lolojums un acuraugs, traģiska likteņa īpašnieks, spēcīgi apdāvināts mūziķis, dzimtenes zaudētājs un atradējs.

BĒRNĪBA

Dažas dienas pēc Leona Reitera piedzimšanas citā saulē dodas viņa māte Marija Maldutis, kas tobrīd joprojām precējusies ar savu pirmo vīru. Teodora Reitera un operkora dziedātājas attiecības tika stipri savīļņojušas tālaika Latvijas smalkās aprindās, bet nu viss galā. Leonu kristī mātes bērēs. Viņš uzaug miļotās auklītes aprūpēts un tēva akli lolots.

Pēc agrā bērnībā piedzīvotām veselības problēmām Leonu tā tīsta, ka viņš pieaug ne gluži pilnīgā fiziskā veidolā. Visu mūžu viņa kustības saista nebrīva stāja un saspringtas rokas, kas ietekmē diriģēšanas tehniku.

Leons mācās Franču licejā un iet uz mūzikas privātskolas pie Arvīda Žilinska, bet strādā neregulāri – par labu spēlētāju nekļūst, no lapas īsti nelasa, toties attīsta savu fenomenālo muzikālo atmiņu. Otrā pasaules kara laikā viņš iestājas konservatorijā, kur studē pie Ādolfā Skultes. Kad draud iesaukšana leģionā, tēvs iekārto dēlu latviešu leģiona kara orķestrī Bolderājā, kur zēns iemācās pūst alta ragu.

Skolabiedrs Pēteris Pētersons atceras Leonu kā raksturā stipri nepastāvīgu un bohēmiskām norisēm atvērtu jaunekli, kas savos sapņos tuvu mākslas lietām: “Leonam bija toreiz traki plāni – viņš uzdeva man tulkot Debisi “Peleasa” libretu, gribēja realizēt. Leons laužās uz darbiem, ko mēs mazāk pazīstam, viņam bija citi ideāli.”

ZVIEDRIJA

1944. gadā tēvs un dēls Reiteri bēgļu laivā “Cerība” pamet Latviju (“būtu briesmīgi, ja Leons uzaugtu komunistu kultūrā”), pirmo ziemu pavada bēgļu nometnēs un 1945. gada sākumā apmetas uz dzīvi Stokholmā, kur Teodors Reiteris kļūst par nošu pārrakstītāju Stokholmas koncertnamā.

Jaunais komponists Ilgonis Šķipsna pierunā Leonu stāties Stokholmas Karaliskajā Mūzikas augstskolā. Viņus uzņem vēsi, sak, eksāmenus varat kārtot, bet mēs jūs neuzņemsim, jo jūs esat ārzemnieki. Šis fakts vēlāk tiks izmantots tautiešu kampaņā pret Leonu Reiteru, jo tie tak salti meli – redz, cik daudz ārzemnieku mācās šajā augstskolā. Liekas tomēr, ka 1945. gadā situācija bijusi citāda.

Nu Teodors Reiteris izkārtu Leonam privātskolas pie Hildingā Rosenberga, kas tobrīd skaitās teju modernists. 50. gadu pirmajā pusē Leonam Reiteram ir lieliskā iespēja studēt Zalcburgas *Mozarteum* pie Igora Markeviča. Laikabiedru atmiņās Leons tobrīd ir jauneklis ar aristokrātiski dikdienīgu pieeju dzīvei, viņš daudz lasa, taču ar darbaprieku tā ir, kā ir, un pamatslodze likta uz “zibenīgi domājošajām smadzenēm”. Dzīve Zalcburgā nav lēta, tēva alga nav liela. Leons tomēr nemeklē papilddarbus, un vairākās viņa biogrāfijās nosauktais trauku mazgātāja dzīvesposms, šķiet, attiecas uz 40. gadu otro pusi.

1953. gadā Leons Reiteris pabeidz studijas Zalcburgā un 1954. gadā viņam ir iespēja Stokholmas koncertnamā ar šī paša nama orķestri atskaņot Bēthovena Pirmo simfoniju un Bruknera Devīto. Kritiķu viedokļi visumā atzinīgi. Pēc tam tēvs atrod starpniekus, kas noorganizē dēlam uzstāšanos Mīnhenē, un tur uz koncertiem ierodas daudz tautiešu.

1955. gada 9. novembra laikrakstā “Laiks” Pāvils Klāns apraksta savu braucieni uz Mīnheni un tikšanos ar Leonu Reiteru. Lūk, ko citstarp vēsta Klāns: “Vācijā L. Reiteris jūtas labi. Uz šejieni to angažējis Finemans no kādas koncertaģentūras Ķelnē pēc tam, kad pats dzirdējis Reiteru Stokholmā. Nebūtu slikti, ja šis nepaliktu pēdējais angažements šajā mūzikas un mūziķu zemē, kur šķēršļus neliek nevienam tā tautības dēļ, ja tik cilvēks patiesi ko spēj. Mēs saprotam Reitera interesi un bažas, mēs turam ikšķus un prātojam, ko un kā varētu darīt, lai viņa iecere īstenotos.

Vēl mēs parunājam šo to citu, kam atkal ar mūziku nav nekāda sakara. Proti – vecā paaudze ir sastingusi reminiscencēs. Jaunā? Varbūt tai tiešām neatliks nekas cits kā asimilēties. Skarbi ir tie vārdi, kas adresēti vecāko gādā gājumu garīgajai bagāžai, orientācijai, pagātnes sapņiem – nākotne būs citāda, citāda būs arī eventuālā jaunā Latvija. Nāks intelektuālākas paaudzes.

Mēs kratām galvu – ko var zināt, kurā pusē piederam no Stokholmas viedokļa?

Leona Reitera domubiedri ir jaunais skatuves mākslinieks [Andris] Blekte, kam Zviedrijā esot labi panākumi, Ints Staune, kas pievērsies reliģijai un dzejai, un Dzin-tars Sodums, kas priekš kādiem gadiem latviešu “veco” literatūru pasludināja par beigtu.”

Pēc Minhenes koncerta citi angaže-menti neseko. Pamazāk irst arī Teodora Reitera cerības, ka Leons varētu pārņemt Reitera kora vadību. Dēls neslēpj, ka latviešu kormūzika viņu sevišķi neinteresē. Un vispār – zviedru muzikālajā sabiedrībā viņa talants esot lieks, nerunājot nemaz par latviešu vidi, kas Leonam liekas samērā aprobežota.

1956. gadā Zviedrijā ierodas Ilmārs Īverts un Žanis Grīva – ir doma sašķelt Zviedrijas latviešu sabiedrību un ir plāns izmantot Reiteru ģimeni, aicinot atgriezties Padomju Latvijā. Teodors Reitera viegli savvārstās, tomēr nē – viņam atmiņā neatkarīgas Latvijas veidols. Leons Reiters potenciāli vieglāk ietekmējams – iespējams, ka Latvijā viņam būs stabils darbs un viņš jutīsies kā pieprasīts mūziķis.

1956. gada 12. decembrī Leons Reiters vēlreiz diriģē Stokholmas Koncertsavienības lielo orķestri. Programmā Mālera Piek-tā, kas sevišķi mīļa gan tēvam, gan dēlam. Pēc koncerta ir labvēlīgas un mazāk labvēlīgas recenzijas. Leonam uznāk kārtējais pārdzīvojumu uzplūds. Tēvs 14. decembra ritā piedzīvo lēkmi un dažas stundas vēlāk slimnīcā mirst.

ATGRIEŠANĀS

1958. gada martā Leons, kurš Zviedrijā apprecējis ģenerāļa Tefpera mazmeitu Aldo-nu, pārceļas uz Latviju kopā ar dzīvesbiedri un sāk darbu Radiokomitejas orķestrī līdzās Leonīdam Viņneram.

Aldona Tefpere atceras: “Leons bija ārkārtīgi inteligēns, daudz zināja un mācēja pastāstīt arī to, ko vārdos nevarēja izteikt. Mēs daudz diskutējām par to, kur un kā rodas māksla, kas nav tikai perfekti izdarīts darbs. Leons bija pretrunīga personība: varēja būt smalks un jūtīgs, bet varēja būt arī ļoti ass un grotesks. Labs novērotājs – spēja pateikt ļoti trāpīgus asus vārdus, un tad viņam bija jauns ienaidnieks.

Leonam ļoti patika iet pastaigāties, tā gājām Stokholmā, tā gājām arī Rīgā un Ļaudonā. Pārmaiņus lasījām Upīša “Plaisu mākoņos”, pēc tam gājām staigāt un meklējām tās vietas, kas aprakstītas romānā. Tā iepazinām Rīgu.

Mūzikā viņam bija ļoti augstas prasības pret sevi – viņš domās diriģēja pat ikdienišķu sarunu laikā. Gadījās tā, ka pats iesāka sarunu, bet drīz jau bija dzirdami visādi šņācieni, un tad dažkārt pat varēja uzminēt, kādu mūziku viņš tajā brīdī domās diriģē.”

SAŅĒMIS JĀŅA IVANOVA 15. SIMFONIJAS PARTITŪRU, REITERS IEMETIS TO RĪGAS KANĀLĀ

1959. gada decem-bra sākumā Leons Reiters sniedz radio-interviju, kurā atzīst, ka “darbs man patīk

labi, esmu ar to apmierināts, un tas atbilst manām interesēm un tieksmēm”. Gada laikā viņam caurmērā 40 koncertu, galvenokārt studijā, bet ir arī daži atklātie. “Man tuvs Šostakovičs. Pirmoreiz Latvijā iestudēju Bartoka Koncertu orķestrim. Jāņa Ivanova Piek-tā simfonija ir visaugstākā virsotne latviešu simfoniskajā mūzikā, ar to var lepoties starptautiskā mērogā.” Diriģents izstāsta, ka viņa dzīvesbiedre Aldona mācās Lietiškās mākslas vidusskolas Keramikas nodaļas II kursā. “Esmu apmierināts ar dzi-vi, darbs labs un stabils, nav kā Zviedrijā, kur jāubago koncerti, ilgi jāgaida no viena līdz otram.” Ko novēl tautiešiem ārzemēs? “Tie, kas vēl domā par dzimteni, nav viņu aizmirsuši un nevar justies svešumā mājās, lai brauc tik atpakaļ un seko man, kā es to dariju, tad būs labi.” Korespondente saka paldies par sarunu. “Nu, lūdzu, lūdzu.”

Oļģerts Grāvītis atceras: “Leona Reitera debija Rīgā bija brīnišķīga, sevišķi Brāmsa Ceturtā simfonija – vienreizēji, īpatnējas rokas, laba gaume, māksliniecisks spēks. Orķestranti apjūsvoja viņu. Skatījāties – solīds, izturēts jauns mākslinieks. No ku-rienes tās runas par viņa izlaidīgo dzīves-veidu?”

Kopumā Leonam Reiteram Latvijas pe-riodā daudz ievērojamu radošu veiksmju un diezgan daudz arī neizteiksmīga snie-guma. Atmiņstāstos pavīd pielāvums, ka uz Reiteru vienubrīd varēja skatīties kā uz potenciālu galveno diriģentu. Kas zina.

Politīki, iespējams, pār-rēķinājās, uzskatot Rei-teru par pretkārti visiem, kas domā, ka rietumos ir labāk. Reiters tomēr ne-bija pakļaujams, viņš savā repertuārā lika daudz 20. gadsimta mūzikas, nešķi-roja rietumu un austrumu zonas autorus, neslēpa savas domas par padomju varai angažētu mūziku.

1958. gada vasarā Rei-ters diriģē Vissavienības Radio Lielo simfonisko orķestri, un šī kolektīva koncertmeistari vērtē, ka Reiters ir īsts mūziķis, kas dzīvo mūzikā, viņš apvel-tīts ar cildenu tempera-mentu, pārzina partitūru, gribētos redzēt konkrētāku

žestu. Pareģojums – Reiters dienās varētu kļūt par ievērojamu diriģentu.

Pie Reitera panākumiem Latvijā nosau-cams Žana Sibēliusa 100. jubilejas koncerts pārpildītā Latvijas Universitātes Lielajā aulā. Programmā – Sibēliusa Pirmā, Piek-tā un Vijolkoncerts ar Viktora Pikaizena solo. Artūrs Grīnups saka: “Leons bija liels Sibē-liusa cienītājs, un viņa vadītie Sibēliusa au-torkoncerti bija neaizmirstami.”

Redzams – Leons Reiters spēj sasniegt istas mākslas virsotnes. Diāna Albina pie-bilst – tādu brīžu nebija daudz.

Par latviešu klasiķiem Leons Reiters īpa-ši neinteresējās, toties par laikabiedriem gan – viņa uzmanības lokā bija Edmunda Goldšteina, Artūra Grīnupa, Imanta Kalni-ņa, Romualda Kalsona mūzika, šos autorus viņš saprata un viņam tie bija tuvi.

Tuvs bija arī Jānis Ivanovs, taču bija kāds starpgadījums. Stāsta, ka, saņēmis Jāņa Iva-nova 15. simfonijas (*Symphonia ipsa*) parti-tūru, Reiters iemetis to Rīgas kanālā. Pēc tam stāstīja: “Ivanovs arī pats juta, ka simfonija nav laba, prasīja atbildi no manis jau otrā dienā, es jutu, ka neiztāsišu to, netieku tai klāt, bet atteikties nevarēju Jāņa Ivanova lielā vārda dēļ.” Pēc šī gadījuma beidzās labās at-tiecības, kas bija izveidojušās līdz ar Piek-tās simfonijas veiksmīgajiem atskaņojumiem.

LAIKABIEDRU ATMIŅAS

Edmunda Goldšteina radioatmiņās citstarp šādas rindkopas: “Leons Reiters bija ļoti

talantīgs diletants orķestra zināšanas plāksnē, viņš mācēja aizraut orķestri, bet tam bija arī prozaisks iemesls – viņš bieži vien nerādīja iekritienus, un bija jāuzmanās, tā ka visi spēlēja ļoti koncentrēti.

Vai orķestris milēja Reiteru? Ko nozīmē 'milēja'... Orķestris mil tādus diriģentus, pie kuriem nekas nav jādara un kas ātrāk laiž mājās. Reiters mazliet pat par daudz draudzējās ar mūziķiem, zaudēja distanci drusku vairāk nekā vajadzētu, viņš varēja būt smalks džentlmenis, viņam bija savs humors, tikai nelaiمة tāda, ka, nonācis mietpilsoniskākā vidē, nekautrējās visādus brīnumus pataisīt, un, ja vēl bija iedzēris, viņu īpaši nemilēja smalkākās vietās."

Savukārt Artūrs Grīnups atceras: "Mēs agrāk gandrīz nemaz nepazinām Māleru, un Leons bija Mālera cienītājs. Viņš vērtēja Māleru pat vēl augstāk nekā Bēthovenu. Leons augstu vērtēja arī Brukneru, un mani saskatīja zināmu garīgo radniecību ar šo komponistu, ko ļoti cienu.

Attiecībā uz manām simfonijām, ko Reiters diriģēja, viņam jādod zināmas līdzautora tiesības. Leonam patika kaut kādā ziņā deformēt autora doto celtni – kādu posmu paņemt uz pusi ātrāk, kādu citu lēnāk. Es pat dažkārt biju sašutis, bet dažkārt atkal mūzika ieguva negaidītu spilgtumu.

Piemērs no citas jomas. Ja Gētem būtu bijusi iespēja lasīt kādus Bodlēra dzejoļus, viņš tos varbūt noliegtu kā nepieņemamus dzejas mākslai, bet es personiski pateikšu, ka par dažām Bodlēra rindām dotu vairāk nekā par citu slavētu autoru grezniem sējumiem. Bodlērs daudzu dižu laikabiedru vidū bija pārprasts, nesaprasts, noliegts, un šādas situācijas bieži atgādījās arī Reiteram.

Viņš bija pēc dabas bohēmietis, un viņa savdabība spieda uz to, jo pēc parastajiem profesionālajiem kritērijiem viņam bija grūti – katrs iestudējums prasīja divkārti un trīskārti smagu psihisku un morālu nastu, tāpēc viņš mākslas dēļ dabūja sevi dedzināt ļoti daudz.

Reiters nebija no tiem, kas centās būt t. s. objektīvie interpreti. Viņa attieksmi pret diriģēšanu grūti novērtēt no šauriem kritērijiem, jo tas nozīmētu viņu kaut kur sašaurināt, vispār nebija iespējams viņa mākslu anatomizēt vispārpieņemtā nozīmē, kaut vai tādēļ vien, ka liktenis vai dabas māte viņam ļoti dzīvē pāri nodarījusi. Es šaubos, vai cits cilvēks pasaulē, kaut cik mūziķis būdams, uzdrošinātos vispār sapņot par diriģēšanu, ņemot vērā, kādas viņam no dzimšanas bija rokas; protams, tas sašaurināja repertuāru, tas pat uz interpretāciju atstāja savu zīmogu.

Sabiedrībā Leons bija neaizsargāts un paradokšāls cilvēks. Viņam bija plašs interešu loks. No gleznotājiem Leonam ļoti patika Jānis Pauļuks. Latviešu mākslā un literatūrā viņš meklēja kaut ko neikdienišķu.

Reiters nevarēja piepildīt visus savus radošos nodomus. Bet – viņš vienmēr nesamierināmi cīnījās pret kaut ko vispārpieņemtu, pret standartizāciju, pret mākslas procesu industrializāciju. Meklēja tālāk, dziļāk. Spilgtākie viņa daiļrades mirkli – tie ir neaizmirstami."

Arī Oļģerta Šusta atmiņām gan muzikāls, gan cilvēcisks pavērsiens: "Gadiem ritot, mūziķi vairs nebija tādā sajūsmā par Leonu kā pēc pirmajiem koncertiem, galvenokārt tādēļ, ka mēģinājumi viņam bija ļoti smagnēji. Tas varētu būt daļēji veselības dēļ (savilkta rokas), viņa žests bija neizteiksmīgs, bet viņš paļāvās uz to, ka ārkārtīgi labi pārzināja partitūru, mūziķi zināja, ka ne visu viņiem parādīs, un cītīgi skaitīja pauzes. Viena no orķestrim nepatīkamākām lietām bija fonda ieraksti. Vīgneram ar orķestra akordu kopā dabūšanu bija tā, kā bija, bet Reiteram gāja vēl smagāk. Kad ar Leonu rakstījām fondu ierakstus, tās bija grūtas dienas gan orķestrim, gan viņam pašam, nemaz nerunājot par skaņu režisoriem.

Mēs nebijām nekādi draugi, bet reiz atklātības brīdī pie kafijas tases viņš tā sērīgi izteicās, ka neesot neviena drauga, ar ko varētu tā pa istam izrunāties."

Diāna Albina saka: "Reiteram bija ērkšķains raksturs, turklāt abpusgriezīgs. Cik dur citiem, tik dara sāpes arī pats sev. Lielas milestības bērns un visu mūžu dzīves pabērns."

Aldona Tepfere atceras: "Ja nebūtu alkohola lietas, būtu tālāk dzīvojuši. Bet es vairs tā nevarēju, un mēs izšķīrāmies. Samainījām dzīvokļus, viņš aizgāja dzīvot uz Ilģuciemu. Vēlāk nāca pie manis uz redakciju, es sēdēju un tulkoju, viņš pastāstīja, kā gājis, vai arī klusēja. Viņš varēja pusi dienas klusēdams nosēdēt."

FINĀLS

1976. gada maijs. Daudz svētku brīvdienu. 9. maija pēcpusdienā Reiters satiekas ar Goldšteinu dzērienu veikalā. Goldšteins dodas ciemos, bet tās ir viesības, kur Leons neiederēsies, abi atsveicinās un aiziet katrs uz savu pusi. Leons iet satikt kādu paziņu, bet arī tā nupat dosies ciemos, nav laika sarunām. Leons saka – viņam bail iet mājās, bail palikt vienam. Abi atvadās uz Kalnciema un Baložu ielas stūra.

Pēc svētkiem paredzēts Grīnupa Trombonkoncerta ieraksts. Orķestranti sanāk viegli saguruši, diriģenta nav. Visi izgaidās pusstundu un pēc tam izklist, neviens nebrīnās, nav jau pirmā reize. Kad beidzot tiek uzlauzts Reitera dzīvoklis, diriģentu atrod mirušu – pagājušas jau vairākas dienas. Ārsti nolemj, ka viņš dzērumā atsities pret vienu no gultas galvjgala metāla lodēm.

Neviens nepateiks, vai Reitera dzīvokli liktenīgajā vakarā bijis vēl kāds un kur pazuduši kuluāru sarunās daudzzinātie Reitera memuari par trimdas tautiešiem un

laikabiedriem Latvijā. Diāna Albina saka: "Iespējams, kādam bija izdevīgi visam klāt pāri alkohola miglu un kāds kaut kur atviegloti nopūtās. Ja nu Leons Reiters tiešām gribējās aizbraukt no Padomju Latvijas, kā pēdējā gadā bij kaut kur izteicies?"

INTERPRETĀCIJAS

Edmunda Goldšteina memuos par viņa Otro simfoniju, kuras trauslais maigums un pusvārdu pamatnoskaņa ir istena skais-tuma valstība, stāsts ir personisks: "Manu 22 gadus veco meitu uz ceļa notrieca piedzēries milicis ar motociklu. Tas man tā iedūrās sirdī un galvā, gribējās mēģināt uzrakstīt rezumējumu viņas īsajai dzīvei. Iecerēju Otro simfoniju, kur pamattēma – dzīvība un nāve, viens caurviju tematiskais grauds, kas iziet cauri visai simfonijai. Simfoniju ierakstīja Reitera vadībā. Orķestris spēlēja aizrautīgi, jo Reiters nerādīja iekritienus, kaut arī zināja tos. Viņš muzicēja, bet orķestris spēlēja ļoti uzmanīgi un vienlaikus intensīvi – tā bija Reitera vadītas muzicēšanas priekšrocība. Mana Otrā bija pēdējais darbs, ko Reiters diriģēja. Simfonijas ieskaņojumu viņš noslēdza kā rekvīemu, dziļi reliģiozi." Šī simfonija publiski nekad nav atskaņota.

Latvijas Radio fonotēkā nav daudz Leona Reitera ierakstu, bet starp tiem ir diezgan daudz mūsu uzmanības vērtu ieskaņojumu. Visupirms jau Artūra Grīnupa simfonijas, par kurām rakstīts dažas rindkopas augstāk. Vēl arī Jāņa Ivanova miniatūras un Piektā un 13. simfonija, Imanta Kalniņa Pirmā simfonija, Romualda Kalsona Pirmā simfonija un *Sinfonietta*, Sibēliusa Sestā, Sibēliusa Sēptītā, un arī Vijolkoncerts ar visu Pikaizena solo, turpat līdzās Vona-Viljamsa "Cīrulīis padebešos" ar savilņojošu Lilitas Ronkas vijoles solo, Taktakišvili Klavierkoncerts, kur solists ir Raimonds Pauls, un vēl šis un tas. Arī – Mālers. Vienīgā skaniskā liecība ir "Dziesma par zemi", bet nu tad arī ir ko dzirdēt: cik atdevīgi spēlēja LNSO, cik spēcīgi un reizē niansēti skan Laimas Andersones-Silāres un Kārļa Zariņa balsis, cik emocionāls un reizē grodi reljefs ir vēstījums!

Radio arhīvā ir arī ieraksts no Teodora Reitera pārapbedīšanas ceremonijas, kas notika 1964. gada 2. septembrī I Meža kapos (Radio koris un LNSO stāv uz kapličas platajām kāpnēm). Te ir liecība Leona Reitera spilgtajam interpreta talantam kormūzikā – Dārziņa "Mēness starus stīgo" skan samērā stūraini, frāzes atdalītas viena no otras, un tas viss ir viens apjomā neliels, bet nozīmīgumā liels mākslasdarbs (nāk prātā Reitera-tēva spožie kordarbu lasījumi). "Karaļmeita" – kā skaldīt noskaldīta. "Gaismas pils" – kā Teodora Reitera dzīves zibnīgs epigrāfs. Paies ducis gadu, un arī dēla traģiskais mūžs būs noslēdzies. 🌟

Teksts daļēji ņemts no LNSO 90. dzimšanas dienas izdevuma "LNSO – 90. Personības. Fakti. Sarunas"